

INWENDIGE BESTRALING (HDR) VAN DE BAARMOEDERHALS

(zonder voorafgaande verwijdering van de baarmoeder)

Methode: intra + ovoïden

Uw radiotherapeut (bestralingsarts) heeft met u besproken dat uw baarmoederhals ('cervix') inwendig bestraald wordt. Het doel van deze brochure is u nader te informeren over deze inwendige bestraling (HDR) van de baarmoederhals en de voorbereidingen die hierbij plaatsvinden.

Inwendige bestraling HDR

HDR staat voor "High Dose Rate" en betekent letterlijk "Hoog Dosis Tempo". Hiermee wordt een kortdurende (snelle) inwendige bestraling van een hoog stralingsniveau bedoeld. Het doel van inwendige bestraling is het doen verdwijnen van de tumor. De inwendige bestraling wordt doorgaans gecombineerd worden met uitwendige bestraling.

In de meeste gevallen vindt de inwendige bestraling van de baarmoederhals in twee keer plaats, met een tussentijd van één week. Per keer zult u hiervoor 2 à 3 dagen opgenomen worden.

Vorbereiding

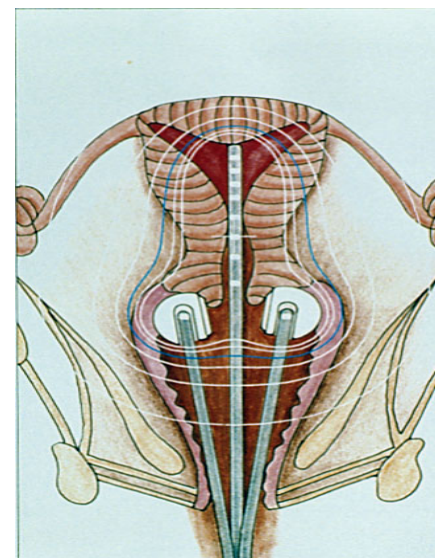
De avond vóór de behandeling krijgt u een klysma. Dat wil zeggen dat er een vloeistof, via de anus, in de darmen wordt gespoten die ervoor zorgt dat de darmen leeg zijn. Ook wordt om hygiënische redenen de schaamstreek geschoren. Volgens een vast schema krijgt u voor de behandeling contrastmiddel te drinken. Dit contrastmiddel dient ervoor de dunne darm zichtbaar te maken op de CT-scan tijdens de behandeling.

De inwendige bestraling

De inwendige bestraling vindt plaats op de afdeling Brachytherapie onder spinale verdoving ("ruggenprik").

De radiotherapeut brengt bij u via de vagina drie buisjes in. Eén buisje (de intra) wordt in de baarmoederhals geplaatst. De andere twee buisjes, met aan het uiteinde twee eivormige bolletjes (ovoïden), komen tegen de baarmoederhals te liggen (zie tekening). De buisjes steken via de vagina naar buiten. Door deze buisjes wordt later de bestralingsbron ingebracht.

In de blaas wordt via het urinekanaal een blaaskatheter ingebracht om de blaas te kunnen ledigen. Deze blijft zitten tot de inwendige bestraling is afgerond.

Overzicht ingebracht materiaal tijdens inwendige bestraling van de baarmoederhals

Nadat alles is ingebracht, wordt er een CT-scan gemaakt om te zien of het ingebrachte materiaal goed zit. Ook worden voor de bestraling noodzakelijke berekeningen gemaakt. Aangezien het wat tijd kost om de berekeningen te maken gaat u na het maken van de CT-scan tijdelijk naar de verpleegafdeling terug. Als alle genoemde voorbereidingen zijn getroffen worden de drie buisjes aangesloten op het bestralingsapparaat en kan de bestraling beginnen. .

De bestraling duurt ongeveer 15 tot 25 minuten.

Tijdens de bestraling bent u in verband met stralingsbelasting van het personeel alleen in de kamer. Met behulp van een videocamera kunnen wij u zien.

Zodra de bestralingsperiode verstreken is gaat de radioactieve bron automatisch terug in de kluis van het bestralingsapparaat. Vanaf dat moment is er geen straling meer in uw lichaam en ook niet in de kamer. Het ingebrachte materiaal wordt nu weer verwijderd. Dit is in enkele minuten gebeurd. Het kan zijn dat inmiddels de spinale verdoving wat is uitgewerkt. Eventueel kunt u op de verpleegafdeling vragen om extra orale pijnstilling als u, voordat u voor de bestraling terugkomt, merkt dat de verdoving uitwerkt en het gebied gevoelig wordt.

Na de bestraling

Na de behandeling gaat u terug naar de verpleegafdeling. In principe gaat u 's avonds of de dag na de behandeling weer naar huis nadat u zelfstandig naar het toilet bent geweest. Waarschijnlijk is voor u een tweede inwendige bestraling afgesproken, één week na de eerste bestraling. Deze bestraling verloopt op dezelfde wijze als de eerste inwendige bestraling

Bijwerkingen

Als gevolg van de behandeling kunt u vaginaal wat bloed verliezen en wat pijn of last bij het urineren hebben. Tevens kunt u tijdelijk diarree hebben. Deze klachten zijn niet verontrustend, maar horen bij de behandeling. Per persoon zullen de klachten verschillend zijn. Overlegt u met u arts wat u kunt verwachten en wanneer u contact moet opnemen met uw radiotherapeut of huisarts bij het voortduren of hinderlijk zijn van deze klachten. Twee weken na de laatste inwendige bestraling krijgt u een eenmalig afspraak bij een verpleegkundige. Hier kunt u tevens uw vragen kwijt en zal advies gegeven worden op sexueel vlak.

Informatie

Wij hopen u met deze brochure voldoende te hebben geïnformeerd. Wanneer u nog vragen heeft over de behandeling, stelt u die dan gerust aan uw behandelend arts of de radiotherapeutisch laborant van de afdeling Brachytherapie, het centrale nummer van het Erasmus MC Daniel den Hoed is (010) 7041911. Met vragen over uw opname kunt u terecht op de verpleegafdeling A0, telefoon (010) 7041227. Voor algemene vragen kunt u terecht bij het patiënteninformatiebureau, tijdens kantooruren telefonisch te bereiken onder nummer (010) 704 11 77.